

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

01671916

LBI.410.013.01.2016
P/16/090

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/090 – Zatrudnianie osób pozbawionych wolności
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	Tomasz Suchowierski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/30/2016 Marek Zapolski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/44/2016 (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Zakład Karny w Białymstoku, ul. Hetmańska 89, 15-727 Białystok (dalej „Zakład Karny” lub „ZK”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Płk Piotr Kondraciuk, dyrektor (dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia¹ pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działania podejmowane w celu zatrudnienia osób pozbawionych wolności. Zakład skutecznie organizował zatrudnienie osadzonych i nadzorował ich pracę u podmiotów zewnętrznych. W okresie objętym kontrolą zatrudnienie więźniów utrzymywało się na wysokim poziomie i wynosiło od 46,3% do 56,1%² wszystkich osadzonych. Pracę zapewniano od 66,8% do 78,5% osadzonym zdolnym do pracy. Zakład osiągnął również wysoki odsetek osadzonych zatrudnionych odpłatnie, których pracowało od 24,8% do 27,1%³. Prawidłowo zorganizowano zatrudnianie więźniów, zarówno przy pracach na rzecz Służby Więziennej, jak i na rzecz kontrahentów zewnętrznych. Więźniowie, poprzez szkolenia bhp oraz badania lekarskie, byli odpowiednio przygotowywani do pracy. Osadzonym zapewniono również możliwość odbycia szkoleń zawodowych ułatwiającym im podjęcie pracy zarówno podczas odbywania kary, jak i po jej zakończeniu. Regularnie prowadzono kontrole więźniów zatrudnionych poza Zakładem Karnym. Stwierdzone nieprawidłowości nie miały wpływu na kontrolowaną działalność i polegały na

- braku pisemnej zgody jednego osadzonego na podjęcie nieodpłatnej pracy na rzecz Zakładu Karnego w wymiarze przekraczającym 90 godzin,
- braku wymaganych danych (72% zbadanych kart) i podpisów na większości kart pracy osadzonych zatrudnionych nieodpłatnie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Prawidłowość działań dotyczących zatrudniania osób pozbawionych wolności

1.1. Sprawozdawczość statystyczna w zakresie zatrudnienia osadzonych.

Opis stanu faktycznego

Dane o zatrudnieniu skazanych – strukturze, formach i miejscach zatrudnienia – były wykazywane w miesięcznych sprawozdaniach MS ZK-2. W sprawozdaniach wykazywano stan zatrudnienia osadzonych na ostatni dzień miesiąca (dział 1), zatrudnienie osadzonych

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² W Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego założono osiągnięcie w 2020 roku wskaźnika zatrudnienia w wysokości 35%.

³ W budżecie Państwa w układzie zadaniowym na lata 2014, 2015 i 2016 zakładano osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia w wysokości odpowiednio 11,5%, 12,75% i 13,45%.

w miesiącu rozliczeniowym według wykonania zatrudnienia za poprzedni miesiąc (dział 2) oraz stan zatrudnienia osadzonych z zobowiązaniami alimentacyjnymi (dział 3).

W latach 2014-2016 (do 31 marca), Zakład Karny zatrudniał odpowiednio 50%, 46,3% oraz 56,1% z 293, 289 i 267 osadzonych⁴. Odpłatnie w tych latach zatrudniano 49,6% (73 osoby), 58,5% (56 osób) oraz 48% (79 osób) z pracujących osadzonych. Nieodpłatnie pracowało odpowiednio 74, 56 i 79 osób. (dowód: akta kontroli str. 6.)

Na rzecz Służby Więziennej (dalej „SW”) pracowało w kontrolowanym okresie odpowiednio przeciętnie 78, 69 i 93 osadzonych. U kontrahentów zewnętrznych pracowało średnio 61, 60 i 50 osadzonych, a na rzecz pozostałych podmiotów (organów administracji, jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pożytku publicznego oraz charytatywnie) pracowało przeciętnie 7, 5 i 6 osadzonych. W okresie objętym kontrolą osadzeni z ZK nie byli zatrudniani w instytucjach gospodarki budżetowej i przywieziennych przedsiębiorstwach państwowych. (dowód: akta kontroli str. 7)

Niezatrudnionych pozostawało przeciętnie 146, 150 i 121 osadzonych, z czego najwięcej z powodów penitencjarnych i ochronnych, którym pozostało niewiele czasu do zakończenia odbywania kary lub co do których istnieje duże prawdopodobieństwo przedterminowego zwolnienia – średnio 61, 67 i 57 skazanych, z powodu braku pracy – przeciętnie 58, 61 i 45 skazanych oraz z powodu niezdolności do pracy – średnio 22, 18 i 18 skazanych. (dowód: akta kontroli str. 8)

W sprawozdaniach MS ZK-2 wykazywano:

- w wierszu 05 – osadzonych zatrudnionych w instytucji gospodarki budżetowej (dalej „IGB”) oraz zatrudnione nieodpłatnie na podstawie art. 123a § 3 kkw⁵ osoby będące na przyuczeniu do pracy w IGB (przyuczający się do pracy na stanowisku zbrojarz betoniarz). Po przyuczeniu byli oni zatrudniani odpłatnie w IGB⁶. Jak wyjaśnił pracownik nadzorujący w ZK zatrudnianie więźniów, skazani przyuczający się do pracy byli wykazywani w tej pozycji, „*.../ ponieważ nie było możliwości zaewidencjonowania ich w innej pozycji sprawozdania. Była to przyjęta praktyka w ZK oraz we wszystkich zakładach współpracujących z IGB. Nie wynikało to z wytycznych Centralnego Zarządu Służby Więziennej*” (zwanego dalej „CZSW”). Od zaprzestania działalności IGB w ZK na początku 2014 roku wiersz 05 sprawozdania nie jest wypełniany;
- w wierszu 07 – osadzonych zatrudnionych na podstawie skierowania u kontrahentów pozawieziennych. W ZK w Białymstoku nie wystąpiły przypadki zatrudniania osadzonych u kontrahentów zewnętrznych na innej podstawie niż skierowanie;
- w wierszu 14 – tylko wykonujących prace publiczne w wymiarze czasu powyżej 90 godzin miesięcznie (art. 123a § 2 kkw);
- w wierszu 16 – tylko osadzonych przygotowanych do wykonywania nieodpłatnych prac na rzecz ZK w wymiarze do 90 godzin miesięcznie (art. 123a § 1 kkw);
- w wierszu 17 – nie wykazywano żadnych osadzonych wykonujących pracę nieodpłatną w wymiarze przekraczającym 90 godzin, podczas gdy z analizy dokumentacji zatrudnienia osadzonych wynika, że wystąpiły trzy takie przypadki;
- w wierszu 21 – tylko niezdolnych do pracy ze względów zdrowotnych. O niemożności wykonywania pracy orzekł lekarz. W przypadku chorych przewlekłe oraz stale przyjmujących leki decyzję podejmowało ambulatorium ZK;
- w wierszu 23 – niezatrudnianych ze względów penitencjarnych (związanych z charakterem przestępstwa, brakiem chęci likwidacji tzw. deficytów, np. uzależniony od alkoholu odmawiający udziału w terapii antyalkoholowej) i ochronnych (wynikających z charakteru przestępstwa i mających przede wszystkim na celu niedopuszczenie do ponownego popełnienia czynu zabronionego) – tacy osadzeni z zasady nie są dopuszczani do pracy. Z wyjaśnień pracownika nadzorującego zatrudnienie osadzonych wynika, że w tym wierszu wykazywano też skazanych, którym pozostało niewiele czasu

⁴ Wyłącznie skazanych. W ZK nie przetrzymywano tymczasowo aresztowanych.

⁵ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy – Dz.U. Nr 90, poz. 557 ze zm.

⁶ Więźniowie osadzeni w ZK zatrudniani byli w IGB do końca 2013 r.

do zakończenia odbywania kary lub takich, co do których istnieje duże prawdopodobieństwo otrzymania przedterminowego zwolnienia.

(dowód: akta kontroli str. 9-19)

1.2. Zatrudnienie odpłatne skazanych na rzecz Służby Więziennej.

W okresie objętym kontrolą odpłatnie na rzecz Służby Więziennej pracowało przeciętnie 41, 39 i 37 osadzonych. W 2014 roku wykorzystywano średnio miesięcznie 22,09 etatu na 21 przyznaczonych na zatrudnienie osadzonych w ZK w Białymstoku, przy czym z przyznaczonych na wynagrodzenia środków w wysokości 465.600 zł wykorzystano 98,2% (456.968 zł). W 2015 roku wykorzystywano średnio miesięcznie 22,4 etatu na 21 przyznaczonych na zatrudnienie osadzonych, przy czym z przyznaczonych na wynagrodzenia środków w wysokości 485.172 zł wykorzystano 99% (480.100 zł). Z rocznych analiz stanu zatrudnienia osadzonych wynika, że niepełne wykorzystanie środków spowodowane było głównie dużą rotacją skazanych, szczególnie wśród osadzonych z zakładu typu otwartego, którzy uzyskują warunkowe przedterminowe zwolnienie. Organizując pracę w ZK dokonywano racjonalnego podziału przydzielonych etatów, dzieląc pojedyncze etaty na kilku osadzonych w celu jak największego zatrudnienia osadzonych. Podział etatów nie miał negatywnego wpływu na efektywność wykonywanej pracy. Według wyjaśnień pracownika nadzorującego zatrudnienie osadzonych oprócz zwiększenia zatrudnienia osadzonych podział etatów umożliwił również zabezpieczenie wykonania danej pracy w przypadku niemożności jej wykonywania przez jednego osadzonego (względy zdrowotne, fachowość oraz ochronne i penitencjarne). W lutym 2014 roku zatrudnionych odpłatnie na rzecz SW było 40 osadzonych na 27 i $\frac{7}{8}$ etatu, w sierpniu 2014 roku 40 na 23 i $\frac{5}{8}$ etatu, w lutym 2015 roku 52 na 32,56 etatu, w sierpniu 2015 roku 24 na 18 i $\frac{1}{8}$ etatu oraz w lutym 2016 roku 43 osadzonych na 30 i $\frac{5}{8}$ etatu. (dowód: akta kontroli str. 21, 55-63, 66-79)

Analiza dokumentacji zatrudnienia 50 skazanych (po 10 z lutego i sierpnia 2014 roku, lutego i sierpnia 2015 roku i lutego 2016 roku) wykazała, że:

- a) osadzeni byli kierowani do prac odpłatnych na rzecz SW zgodnie z wykazem stanowisk osadzonych zatrudnionych przy pracach porządkowych i pomocniczych na terenie ZK, stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 1/2016 Dyrektora z 25 stycznia 2016 r. w sprawie regulaminu pracy i wynagradzania osadzonych zatrudnionych przy pracach porządkowych i pomocniczych na rzecz ZK⁷ (zwanego dalej „zarządzeniem w sprawie regulaminu pracy i wynagradzania osadzonych”). Osadzeni wykonywali prace w radiowęźle, bibliotece, świetlicy, służbie mundurowej (krawiec, pomocnik magazyniera), służbie kwaterunkowej (sprzątający), służbie kwaterunkowo-remontowej (m.in. pracownik budowlany, elektryk, konserwator) i służbie żywnościowej (kucharz i pomocnik kucharza);
- b) przed przystąpieniem do pracy osadzeni odbywali szkolenie bhp, byli informowani o zasadach pracy i wynagradzania oraz przechodzili badanie lekarskie;
- c) wynagrodzenie osadzonych było zgodne z tabelą normatywów godzinowych i stawek wynagrodzenia stanowiącą załącznik do zarządzeń w sprawie regulaminu pracy i wynagradzania osadzonych i tabelą wynagrodzeń stanowiącą załącznik do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad zatrudniania skazanych⁸ (zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie szczegółowych zasad zatrudniania skazanych”).

(dowód: akta kontroli str. 64-65 21, 66-79)

Sposób kierowania do pracy osadzonych został ustalony przez Dyrektora ZK w Zarządzeniu w sprawie regulaminu pracy i wynagradzania osadzonych. Jako zasady dominujące przy kierowaniu osadzonych do pracy przyjęto:

- posiadanie przez osadzonego właściwych kwalifikacji i uprawnień niezbędnych do wykonywania pracy na stanowiskach tego wymagających,

⁷ Wcześniej zagadnienie regulowało zarządzenie nr 7/2012 Dyrektora Zakładu Karnego w Białymstoku z dnia 20 stycznia 2012 roku.

⁸ Dz.U. Nr 27, poz. 242, ze zm.

- kierowanie do pracy w pierwszej kolejności osadzonych posiadających zobowiązania alimentacyjne, trudne warunki rodzinne, zobowiązanych z mocy wyroku sądowego, zobowiązanych do naprawienia szkody. (dowód: akta kontroli str. 22-54)

Osadzeni zatrudnieni odpłatnie do pracy na rzecz SW wykonywali prace użyteczne, m.in. sprząтали pomieszczenia administracji ZK, zajmowali się przygotowywaniem i wydawaniem posiłków, pracowali w brygadzie remontowo-budowlanej przy remontach i malowaniu pomieszczeń oraz elewacji zewnętrznej budynku administracyjnego, wykonali ogrodzenie (koncertina) ZK, ułożyli z kostki brukowej drogę dojazdową i dokonywali nasadzeń trawy i roślin ozdobnych. (dowód: akta kontroli str. 80-81)

1.3. Zatrudnienie nieodpłatne na rzecz Służby Więziennej

W okresie objętym kontrolą nieodpłatnie na rzecz ZK pracowało odpowiednio przeciętnie 37, 30 i 56 osadzonych. (dowód: akta kontroli str. 21)

Analiza nieodpłatnego zatrudnienia 50 osadzonych przy pracach na rzecz ZK w miesiącach lutym 2014 roku, lutym i sierpniu 2015 roku i lutym 2016 roku wykazała, że:

- a) wszyscy osadzeni zostali przeszkoleni z zakresu bhp, poinstruowani o sposobie wykonywania pracy oraz zbadani przez lekarza, co poświadczają dokumenty znajdujące się w teczkach dokumentacji pracy skazanych.
- b) czas pracy 47 osadzonych zatrudnionych na podstawie art. 123a § 1 kkw nie przekraczał 90 godzin miesięcznie;
- c) trzech osadzonych było zatrudnionych na podstawie art. 123a § 2 kkw – pracowali jako pomocnicy kucharza. W trakcie ich zatrudnienia na podstawie art. 123a § 1 kkw (w wymiarze do 90 godzin miesięcznie) zaistniała pilna potrzeba zabezpieczenia pracy kuchni ZK poprzez wydłużenie ich miesięcznego czasu pracy. W dokumentacji zatrudnienia dwóch osadzonych znajdowały się zgody na wydłużenie czasu pracy. W trakcie kontroli NIK nie przedstawiono dokumentu potwierdzającego zgodę trzeciego osadzonego na wykonywanie pracy w wymiarze przekraczającym 90 godzin – co zostało opisane w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”. Przebywał on w czasie kontroli w Areszcie Śledczym w Białymstoku i tam została przekazana dokumentacja jego zatrudnienia. Pracownik nadzorujący zatrudnienie osadzonych wyjaśnił, że: *„Z informacji przekazanej telefonicznie z AS wynika, że w jego dokumentacji pracy brak jest oświadczenia o zgodzie na wykonywanie pracy powyżej 90 godzin. W Zakładzie pilnujemy, aby wszyscy osadzeni nie przekraczali limit czasu pracy, a gdy istnieje potrzeba zatrudnienia w czasie dłuższym zawsze robimy to za zgodą osadzonego. Przypuszczam, że przez niedopatrzenie do dokumentacji pracy osadzonego nie wpięto oświadczenia z jego zgodą na wykonywanie pracy w czasie dłuższym.”*
- d) w prowadzonych kartach pracy zatrudnionych nieodpłatnie nie zamieszczano wymaganych danych – ze 158 zbadanych kart w 114 nie podano numeru ewidencyjnego skazanego, w 53 nie podano numeru podgrupy skazanego, 34 karty nie były podpisane przez skazanych, a 12 kart nie podpisali kierownicy działów – co zostało opisane w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”. (dowód: akta kontroli str. 82-87, 89-108, 156-159)

1.4. Zatrudnienie odpłatne na rzecz przedsiębiorców zewnętrznych.

W okresie objętym kontrolą obowiązywało 27 umów o odpłatnym zatrudnieniu osadzonych zawartych z przedsiębiorcami. Nie zawierano porozumień dotyczących odpłatnego zatrudnienia. Umów o pracę oraz umów cywilnoprawnych nie zawierali także osadzeni. Osadzeni byli zatrudnieni u kontrahentów zewnętrznych wyłącznie na podstawie skierowania – w ZK nie praktykowano innego sposobu kierowania do pracy u kontrahentów zewnętrznych. (dowód: akta kontroli str. 20, 88)

We wszystkich umowach z kontrahentami zewnętrznymi zatrudniającymi osadzonych zawarto jednakowe warunki:

- wynagrodzenie osadzonego miało stanowić co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę, przy przepracowaniu pełnego miesięcznego wymiaru czasu pracy lub wykonaniu pełnej miesięcznej normy pracy – zgodnie z art. 123 §2 kkw;

- miesięczne listy płac wraz z kartami pracy miały być przekazywane do ZK do piątego dnia roboczego następnego miesiąca, a wynagrodzenia za pracę powinny być przekazywane na konto ZK w terminie do 6 dnia roboczego następnego miesiąca⁹;
- zatrudniający ma obowiązek przeszkolenia z zakresu bhp pracowników oraz przeprowadzenia na własny koszt badań lekarskich;
- do obowiązków zatrudniającego należało też m.in. zapewnienie odzieży roboczej, sprzętu ochrony osobistej i narzędzi pracy;
- w umowach nie określano uprawnień ZK do kontroli warunków zatrudnienia osadzonych – zagadnienie przedstawiono w sekcji „Uwagi do kontrolowanej działalności”. Warunki pracy osadzonych poza terenem ZK. W ramach każdej kontroli sprawdzano kilka miejsc zatrudnienia osadzonych, np. podczas kontroli w dniu 17 czerwca 2016 r. sprawdzono warunki pracy osadzonych pracujących nieodpłatnie w dwóch szkołach podstawowych, trzech przedszkolach, internacie, Urzędzie Miejskim w Białymstoku, stowarzyszeniach „Jasny cel” i „Droga” oraz odpłatnie w firmie Camelot. Łącznie przeprowadzono w 2014 roku 188 kontroli, w 2015 roku 163 kontrole i w I kwartale 2016 roku 42 kontrole (dokumentowano je w formie raportów). Kontrole nie wykazały naruszeń warunków pracy osadzonych ani nieprawidłowości związanych ze świadczeniem przez nich pracy. (dowód: akta kontroli str. 127-131, 150-155)

Przeprowadzone badanie terminowości przekazywania list płac oraz wynagrodzeń i stosowania potrąceń w miesiącach lutym i sierpniu 2014 roku, lutym i sierpniu 2015 roku oraz lutym 2016 roku wykazało, że:

- z 23 list płac 10 wpłynęło do ZK od 2 do 4 dni po terminie określonym w umowach z kontrahentami, tj. po upływie 5 dnia roboczego miesiąca następnego, przy czym tylko w jednym przypadku doszło do naruszenia terminu określonego w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad zatrudniania skazanych – lista płac wpłynęła do ZK 11 marca 2016 r., tj. następnego dnia po upływie terminu określonego w rozporządzeniu,
- z 23 wpłat wynagrodzeń w siedmiu przypadkach kontrahenci przekazali wynagrodzenia po upływie od 1 do 10 dni po terminie określonym w umowach z kontrahentami (szósty dzień roboczy następnego miesiąca), przy czym w dwóch przypadkach przekroczone termin określony w § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad zatrudniania skazanych – w jednym przypadku wynagrodzenie wpłynęło 11 września 2015 r., tj. następnego dnia po upływie terminu, a w drugim przypadku 18 marca 2016 r., tj. osiem dni po upływie terminu.

W przypadkach wystąpienia opóźnień w przekazywaniu list płac lub wynagrodzeń ZK zwracał się z upomnieniem pisemnym lub telefonicznym do kontrahenta, ostrzegając o możliwości wstrzymania wysyłania osadzonych do pracy. Pracownik nadzorujący zatrudnienie osadzonych wyjaśnił, że: w przypadkach opóźnień w przekazywaniu list płac lub wynagrodzeń telefonicznie monitowano kontrahentów, co z zasady było skuteczne. W trudniejszych przypadkach zwracano się do kontrahentów z pisemnym upomnieniem. Przyczyną większości opóźnień były problemy organizacyjne kontrahentów wynikające np. z wyjazdu służbowego osób zatwierdzających listę płac.

- we wszystkich zbadanych przypadkach dokonano prawidłowo potrąceń 10% wynagrodzeń brutto na Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej i 25% na cele Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiąziennych Zakładów Pracy.

(dowód: akta kontroli str. 109-124, 142, 156-157)

Pracujący odpłatnie nie dostają nagród finansowych, jednak za szczególne zaangażowanie w pracę mogą być nagradzani innymi nagrodami regulaminowymi wskazanymi w art. 138 § 1 kkw. (dowód: akta kontroli str. 156-157)

⁹ Zgodnie z §7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie szczegółowych zasad zatrudniania skazanych – wynagrodzenia skazanych wraz z listą płac powinny być przekazywane przez pracodawcę do ZK do 10 dnia każdego miesiąca za miesiąc poprzedni.

1.5. Realizacja zatrudnienia nieodpłatnego na rzecz organów publicznych, organizacji pożytku publicznego i charytatywnych.

W latach 2014-2016 (I kwartał) obowiązywało 77 umów i porozumień z organami publicznymi, organizacjami pożytku publicznego i organizacjami charytatywnymi w sprawie zatrudnienia nieodpłatnego osadzonych, z tego:

- 66 umów z jednostkami samorządu terytorialnego – umowy zawierano ze szkołami, przedszkolami, żłobkami, szkołami ponadpodstawowymi, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi oraz ośrodkami sportu i rekreacji (w Białymstoku i Sokółce), Białostockim Ośrodkiem Kultury i Urzędem Miejskim w Białymstoku. Zatrudnieni osadzeni wykonywali prace konserwatorskie, remontowe, budowlane i porządkowe;
- 10 umów z instytucjami charytatywnymi – m.in. z Podlaskim Oddziałem Czerwonego Krzyża w Białymstoku, Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom z Porażeniem Mózgowym „Jasny Cel” w Białymstoku, Polskim Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga” w Białymstoku, Caritas Diecezji Białostockiej i Parafią Prawosławną Św. Eliasza w Białymstoku. Osadzeni byli zatrudniani przy pracach porządkowych i budowlanych, pomocy pensjonariuszom i pracach związanych z działalnością charytatywną;
- jedną umowę z Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej MSW w Białymstoku – dwóch osadzonych wykonywało prace remontowe i budowlane.
(dowód: akta kontroli str. 125-126)

Z analizy zawartych umów lub porozumień oraz dokumentacji zatrudnienia osadzonych wynika, że:

- a) we wszystkich przypadkach osadzeni byli zatrudniani na podstawie art. 123a § 2 kkw;
- b) osadzeni byli zatrudniani na wniosek lub też wyrażali zgodę na nieodpłatne zatrudnienie;
- c) w umowach określano zakres i miejsce prac (np. „prace remontowe na terenie Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2 w Białymstoku”) i zastrzegano, że kierowanie grupy roboczej do innego rodzaju prac lub innych miejsc jest niedopuszczalne bez zgody ZK. Nie stwierdzono przypadków kierowania osadzonych do prac na rzecz innych podmiotów niż wymienione w umowie;
- d) w zawieranych umowach nie określano uprawnień ZK do kontroli warunków pracy. Warunki te były jednak sprawdzane podczas prowadzonych kontroli – podobnie jak w przypadku kontroli osadzonych pracujących u kontrahentów zewnętrznych odpłatnie. Dane o liczbie przeprowadzonych kontroli przedstawiono w punkcie 1.4. wystąpienia. Podczas kontroli nie stwierdzono przypadków naruszeń warunków pracy osadzonych.
- e) w każdej z zawartych umów zobowiązywano zatrudniającego do ubezpieczenia skazanego od następstw nieszczęśliwych wypadków związanych z wykonywaną pracą.
(dowód: akta kontroli str. 132-141, 160-164)

Przeprowadzone oględziny prac wykonywanych nieodpłatnie przez osadzonych w Urzędzie Miejskim w Białymstoku (remont mieszkań dla matek z dziećmi w sytuacji kryzysowej), Stowarzyszeniu „Jasny Cel” (prace remontowe), Przedszkolu Nr 49 i Szkole Podstawowej Nr 34 (prace remontowe) wykazały, że prace były wykonywane na rzecz podmiotu będącego stroną umowy i należącego do kategorii podmiotów wymienionych w art. 123a § 2 kkw.
(dowód: akta kontroli str. 160-164)

Osadzeni wyróżniający się przy wykonywaniu prac nieodpłatnych byli nagradzani nagrodami wskazanymi w art. 138 § 1 kkw. Udzielone nagrody nie były odrębnie ewidencjonowane. Były one wpisywane do dokumentacji osadzonych oraz do systemu NOE.Net na konto poszczególnych skazanych. Wykonywana nieodpłatnie praca była jednym z elementów branych pod uwagę przy udzielaniu nagrody osadzonemu. Osoby nadzorujące skazanych, w tym ich pracę, wypełniały wniosek nagrodowy, w którym wskazywały rodzaj nagrody z katalogu określonego w art. 138 § 1 kkw. Z danych w systemie NOE.Net wynika, że w ZK w Białymstoku nagrodzono za wykonywanie pracy nieodpłatnej 90 osób. Każdy z osadzonych najczęściej był nagradzany kilkakrotnie w postaci: dodatkowej paczki żywnościowej, pochwały, zezwolenia na dłuższe widzenie lub widzenie bezdзорowe lub nagrody pieniężnej. Nagrody pieniężne w 2014 roku otrzymały

52 osoby na łączną kwotę 5.000 zł. W 2015 roku nagrody otrzymało 54 osadzonych na łączną kwotę 4.500 zł. (dowód: akta kontroli str. 142, 148-149)

1.6. Wystawianie osadzonym zaświadczeń o wykonywaniu pracy.

Zwalniani z ZK osadzeni zatrudniani odpłatnie otrzymywali zaświadczenia o zatrudnieniu w czasie pobytu w zakładzie karnym. Zaświadczenia były wystawiane w dwóch egzemplarzach, z których jeden wydawano za pokwitowaniem osadzonemu, a drugi pozostawał w aktach zatrudnienia skazanego. W zaświadczeniach określano okres pracy, w tym w warunkach szczególnych, wymiar czasu pracy, jednostkę penitencjarną oraz ostatnie miejsce pracy i stanowisko. Badanie przeprowadzone na próbie 26 osadzonych, którzy zostali zwolnieni w lutym i sierpniu 2014 roku, lutym i sierpniu 2015 roku i lutym 2016 roku wykazało, że wszyscy zwalniani osadzeni otrzymali zaświadczenia o wykonywaniu pracy. (dowód: akta kontroli str. 142-143)

Osadzonym zatrudnianym nieodpłatnie zaświadczenia o wykonywaniu pracy wystawiano na ich prośbę. (dowód: akta kontroli str. 156-157)

1.7. Realizacja priorytetu zatrudnienia osadzonych zobowiązanych do świadczeń alimentacyjnych.

Dane o liczbie zobowiązanych alimentacyjnie osadzonych oraz dokonanej liczbie i kwocie potrąceń były wykazywane w sprawozdaniach MS ZK-2. W pięciu wybranych z kontrolowanego okresu sprawozdaniach wykazana została następująca liczba zatrudnionych dłużników alimentacyjnych:

- w lutym 2014 roku – 67 zobowiązanych ogółem, z tego 15 zatrudnionych, tj. 32% wszystkich zatrudnionych odpłatnie, w tym 4 u kontrahentów zewnętrznych, a 11 przy pracach na rzecz SW;
- w sierpniu 2014 roku – 60 zobowiązanych ogółem, z tego 21 zatrudnionych, tj. 25% zatrudnionych odpłatnie, w tym 8 u kontrahentów zewnętrznych;
- w lutym 2015 roku – 73 zobowiązanych ogółem, z tego 28 zatrudnionych, tj. 35% zatrudnionych odpłatnie, w tym 12 u kontrahentów zewnętrznych;
- w sierpniu 2015 roku – 52 zobowiązanych ogółem, z tego 18 zatrudnionych, tj. 25% zatrudnionych odpłatnie, w tym 12 u kontrahentów zewnętrznych;
- w lutym 2016 roku – 60 zobowiązanych ogółem, z tego 13 zatrudnionych, tj. 22% zatrudnionych odpłatnie, w tym 8 u kontrahentów zewnętrznych.

(dowód: akta kontroli str. 9-18, 166-170)

Do zatrudnienia odpłatnego w pierwszej kolejności kierowano skazanych posiadających zobowiązania alimentacyjne. Zasada taka została ustalona przez Dyrektora ZK w Zarządzeniu w sprawie regulaminu pracy i wynagradzania osadzonych – zagadnienie opisano w punkcie 1.2 wystąpienia. (dowód: akta kontroli str. 22-54)

1.8. Działania inwestycyjne związane ze zwiększeniem zatrudnienia osadzonych.

W okresie objętym kontrolą ZK nie podejmował działań inwestycyjnych mających na celu zwiększenie zatrudnienia osadzonych. (dowód: akta kontroli str. 142)

Zastępca Dyrektora ZK Jerzy Cybuliński wyjaśnił, że: „Zakład jest otwarty na możliwość podjęcia współpracy z kontrahentami w celu zwiększenia zatrudnienia osadzonych. W przypadku nawiązania kontaktów z takim kontrahentem jesteśmy gotowi na podjęcie działań inwestycyjnych w celu zwiększenia zatrudnienia – w miarę posiadanych lub pozyskanych z Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych środków. Do chwili obecnej nie udało się znaleźć zainteresowanego taką współpracą podmiotu, dlatego też nie realizowano żadnych działań inwestycyjnych w tym kierunku.”

(dowód: akta kontroli str. 158-159)

1.9. Organizacja transportu osadzonych do pracy.

ZK nie transportował osadzonych do miejsc pracy. W zawieranych umowach i porozumieniach ustalano, że kontrahent będzie sam organizował transport, bądź też w sytuacji, gdy miejsce pracy znajdowało się w Białymstoku, osadzeni dojeżdżali sami

transportem publicznym (bez konwoju) lub dochodzili na piechotę. W każdym przypadku ustalano godziny wyjść i powrotów poszczególnych więźniów. (dowód: akta kontroli str. 142)

W sprawie zapewnienia dyspozycyjności osadzonych dla kontrahentów zewnętrznych w wymiarze ośmiu godzin dziennie Zastępca Dyrektora ZK wyjaśnił, że: „W ZK nie obowiązują sztywne godziny wyjść do pracy i powrotów więźniów. Są one ustalane indywidualnie we współpracy z kontrahentami, w taki sposób, aby zapewnić ośmiogodzinny czas pracy osadzonych. Przyjęto, że osadzeni mogą wychodzić do pracy po apelu przeliczeniowym, tj. około 6.15 rano, a powinni wrócić do godziny 18. Preferowany jednak jest czas powrotu do godziny 15.30, tj. przed zakończeniem pracy kuchni i administracji ZK. Obecnie skazani dojeżdżają do dwóch kontrahentów, od których wracają po godzinie 15.30. Od pozostałych wracają przed 15.30.” (dowód: akta kontroli str. 158-159)

1.10. Szkolenia zawodowe dla osadzonych.

W okresie objętym kontrolą zorganizowano łącznie 10 szkoleń zawodowych dla 118 więźniów, tj:

- kurs „Robotnik ogólnobudowlany” – dwie edycje (jedna w 2015 roku prowadzona przez Centrum Rozwoju Zawodowego z Gdyni, a druga w 2016 roku przez Pomorską Instytucję Gospodarki Budżetowej „Pomerania” – zwana dalej „PIGB „Pomerania”), w których udział wzięło 26 osadzonych. Szkolenia sfinansowano kwotą 20.100 zł ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;
- kurs „Technolog robót wykończeniowych” – kurs w 2015 roku przeprowadzony przez PIGB „Pomerania”, w którym uczestniczyło 12 osadzonych. Sfinansowany został kwotą 12.240 zł ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;
- kurs „Brukarz” – dwie edycje (w 2014 i 2015 roku) przeprowadzone przez PIGB „Pomerania”, w których udział wzięło 20 osadzonych. Kursy sfinansowane kwotą 33.000 zł ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;
- kurs „Zagospodarowywanie terenów zielonych z elementami pilarsza i zajęciami kompetencyjnymi” – pięć edycji prowadzonych w 2014 i 2015 roku przez PIGB „Pomerania”, w których udział wzięło 60 więźniów. Szkolenia sfinansowano kwotą 67.200 zł ze środków programu PL17 "Wsparcie Służby Więziennej, w tym sankcji pozawięziennych", Projekt nr 1 "Realizacja szkoleń podnoszących kompetencje społeczno-zawodowe więźniów oraz stworzenie warunków ułatwiających podtrzymywanie więzi rodzinnych w celu zwiększenia efektywności ich powrotu do społeczeństwa po zakończeniu odbywania kary" w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2009-2014. (dowód: akta kontroli str. 144-145)

W 2014 roku w szkoleniach wzięło udział 22 osadzonych, tj. 7,5% przebywających w ZK i 10,7% mogących podjąć pracę, a w 2015 roku 82 osadzonych, tj. 28,4% przebywających w ZK i 41% mogących podjąć pracę. (dowód: akta kontroli str. 6, 144-145, 165)

Zastępca Dyrektora ZK wyjaśnił, że: „Wyboru szkoleń dokonujemy kierując się przede wszystkim potrzebami rynku oraz propozycjami zgłaszanymi przez skazanych w rozmowach wychowawczych. Wychowawcy w prowadzonych z osadzonymi rozmowach uzyskują informacje o wykształceniu, predyspozycjach, możliwościach i potrzebach więźniów. Staramy się organizować szkolenia w takich specjalnościach, na które istnieje zapotrzebowanie rynku. Osadzony po takim szkoleniu ma większą szansę na znalezienie po opuszczeniu ZK pracy i readaptację społeczną. Tematyka szkoleń jest także dobierana do wykształcenia oraz możliwości więźniów. Problemem jest fakt, że większość osadzonych ma ledwie podstawowe wykształcenie i w zasadzie może wykonywać jedynie najprostsze prace. Dlatego też wychowawcy nie zgłaszają potrzeb związanych z organizacją bardziej zaawansowanych szkoleń. Zorganizowaliśmy kursy /.../ po rozpoznaniu rynku. Spotkały się one z dużym zainteresowaniem więźniów. Większość skazanych, którzy ukończyli kursy, znalazła zatrudnienie w ZK lub i kontrahentów zewnętrznych.

(dowód: akta kontroli str. 156-157)

Każdy z kursów był prowadzony na terenie ZK. Składał się z części teoretycznej i praktycznej, w ramach której osadzeni wykonali m.in. drogi dojazdowe, przeprowadzili remonty pomieszczeń ZK oraz zagospodarowali tereny zielone. Wszystkie materiały do szkoleń były dostarczane przez firmy prowadzące szkolenia. Każdy z kursów był zakończony egzaminem, a uczestnicy otrzymywali zaświadczenia o ukończeniu szkolenia, których odbiór kwitowali w rejestrach szkoleń. (dowód: akta kontroli str. 144-145)

1.11. Weryfikacja wniosków o wypłatę ryczałtów z tytułu zwiększonych kosztów zatrudnienia osadzonych.

W latach 2014-2016 (do 16 maja 2016 r.) zostało złożonych 16 wniosków o wypłatę ryczałtów z tytułu zwiększonych kosztów zatrudnienia osadzonych. Z CZSW do ZK zostały zwrócone trzy wnioski (dwa w 2014 roku i jeden w 2015 roku). Przyczyną zwrotów było w dwóch przypadkach złożenie wniosku przez osobę nieuprawnioną do reprezentowania przedsiębiorcy, a w jednym pomyłka przy wskazaniu przedmiotu działalności oraz błąd przy obliczaniu ryczałtu (o 1 grosz). ZK, oprócz przekazania do uzupełnienia wniosków zwróconych przez CZSW, wezwał do usunięcia braków jeden podmiot – PIGB „Pomeranię” – ze względu na złożenie wniosku przez oddział, a nie jednostkę główną. Weryfikacja odbywała się zgodnie z przepisami § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 stycznia 2012 r. w sprawie Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy¹⁰ poprzez sprawdzenie danych przedsiębiorcy oraz kwot wynagrodzeń przekazanych na rachunek ZK. (dowód: akta kontroli str. 146-147)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że:

1. W wierszu 16 sprawozdania MS ZK-2 razem z osadzonymi wykonującymi nieodpłatnie pracę na podstawie art. 123a § 1 kkw były wykazywane osoby przygotowane do świadczenia pracy tj. wyznaczone do jej wykonywania i posiadające wymagane badania lekarskie oraz przeszkolenie z zakresu bhp, choćby faktycznie pracy nie wykonywały. W kartach pracy skazanych przygotowanych do pracy i nie pracujących wykazywany był czas pracy „0” lub karty pracy nie były sporządzane. (dowód: akta kontroli str. 20, 89-99)
2. W umowach zawieranych z zatrudniającymi osadzonych kontrahentami zewnętrznymi nie określano uprawnień do kontroli przez SW warunków zatrudnienia osadzonych. Pracownik nadzorujący zatrudnianie osadzonych wyjaśnił, że kontrola warunków zatrudnienia odbywała się na bieżąco. Podczas kontroli osadzonych w miejscach ich pracy sprawdzane były m.in. warunki pracy, a osadzeni mieli możliwość zgłoszenia uwag co do tych warunków. *„Do chwili obecnej osadzeni nie zgłaszali uwag w tym zakresie. W przypadku powzięcia zastrzeżeń co do warunków pracy sprawa natychmiast byłaby zgłoszona do właściwych specjalistycznych służb (Inspekcja Pracy, Inspekcja Sanitarna) oraz zerwana umowa z kontrahentem.”* (dowód: akta kontroli str. 127-131, 156-157)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

1. Niewykazaniu w sprawozdaniu MS ZK-2 (dział 1 wiersz 17) za sierpień 2014 roku dwóch, a za luty 2015 roku jednego osadzonego wykonującego pracę nieodpłatną w wymiarze przekraczającym 90 godzin. Z wyjaśnień złożonych przez sporządzającą sprawozdania specjalistę Izabelę Dudenko wynika, że ze względu na pilne potrzeby ZK osadzeni musieli zostać zatrudnieni w wymiarze przekraczającym 90 godzin, na co wyrazili zgodę. Ze względu na wyjątkowość tej sytuacji – w ZK przyjęto zasadę niezatrudniania nieodpłatnego więźniów w czasie dłuższym niż 90 godzin – przez przeoczenie nie wykazano pracy tych osadzonych w sprawozdaniu MS ZK-2. (dowód: akta kontroli str. 9-19)
2. ZK w Białymstoku nie dysponował potwierdzoną pisemnie zgodą jednego osadzonego na jego zatrudnienie w lutym 2015 roku w wymiarze przekraczającym 90 godzin. Obowiązek posiadania takiej pisemnej zgody przez ZK wynika z dyspozycji

¹⁰ Dz.U. z 2014 r., poz. 53

art. 123a § 2 kkw. Z wyjaśnień nadzorującej zatrudnienie więźniów specjalisty Izabeli Dudenko wynika, że dokumentacja zatrudnienia więźnia została przekazana do Aresztu Śledczego w Białymstoku, gdzie przebywa więzień, a z informacji udzielonej przez Areszt wynika, że nie ma w niej pisemnej zgody osadzonego na zatrudnienie w wymiarze przekraczającym 90 godzin. Zdaniem składającej wyjaśnienia dokument nie został załączony do akt przez niedopatrzenie. (dowód: akta kontroli str. 20, 156-157)

3. Braku wymaganych danych w kartach pracy pracowników zatrudnionych nieodpłatnie – spośród zbadanych 158 kart pracy skazanych zatrudnionych nieodpłatnie (10 kart z lutego 2016 roku i wszystkie karty za miesiące luty i sierpień 2014 roku i 2015 roku):

a) w 114 kartach nie podano numeru ewidencyjnego osadzonych, a w 53 kartach nie podano numeru podgrupy osadzonych,

b) 34 karty nie były podpisane przez osadzonych,

c) 12 kart nie podpisali kierownicy działów.

Obowiązek zamieszczenia na kartach powyższych informacji wynika z Instrukcji w sprawie przeprowadzania i rozliczania kart pracy osadzonych zatrudnionych odpłatnie i nieodpłatnie na rzecz ZK stanowiącej załącznik do Zarządzenia w sprawie regulaminu pracy i wynagradzania osadzonych. Z wyjaśnień nadzorującej zatrudnienie osadzonych specjalisty Izabeli Dudenko wynika, że nadzorujący pracę i wypełniający karty pracy nie zawsze mają dostęp do systemu komputerowego NOE, w którym są zawarte informacje o podgrupie i numerze ewidencyjnym, stąd też nie mają możliwości zamieszczenia takich danych na kartach. *„Braki w zakresie podpisów są efektem specyfiki pracy bezpośrednio nadzorujących pracę skazanych – wpływ na to ma zmienność pracy funkcjonariuszy oraz duża rotacja skazanych. Karty osadzonych zatrudnionych nieodpłatnie służą tylko do celów statystycznych i nie rodzą żadnych skutków finansowych, dlatego też nie jest tak rygorystycznie egzekwowana dokładność ich wypełnienia jak w przypadku kart pracy skazanych zatrudnianych odpłatnie.”*

(dowód: akta kontroli str. 34-35, 53-54, 82-87, 156-157)

2. Skuteczność realizacji zatrudnienia osób pozbawionych wolności

W latach 2014-2016 (I kwartał) ZK osiągnął następujące wskaźniki zatrudnienia osadzonych:

– wskaźnik powszechności zatrudnienia – odpowiednio 50%, 46,3% i 56,1%, tj. w wysokościach przekraczających 35% wskaźnik określony w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego¹¹, którego osiągnięcie zostało założone na 2020 r.;

– odsetek zatrudnionych odpłatnie w stosunku wszystkich osadzonych wynosił w tym okresie 24,8%, 27,1% i 26,7%, co przekraczało mierniki przyjęte przez CZSW przy opracowywaniu na te lata budżetu zadaniowego wynoszące odpowiednio 11,5%, 12,75% i 13,45%;

– odsetek zatrudnionych w stosunku do mogących podjąć pracę wynosił odpowiednio: 71,1%, 66,8% i 78,5%; (dowód: akta kontroli str. 6, 165)

W latach 2010-2016 (I kwartał) wskaźnik powszechności zatrudnienia skazanych w ZK utrzymywał się na zbliżonym poziomie i wynosił odpowiednio: 55,2%, 52,3%, 49,1%, 48,6%, 50%, 46,3% i 56,1%. Przyczyną wahań jego wysokości, jak wynika z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora było m.in.: *„/.../ zmniejszenie zainteresowania kontrahentów odpłatnym zatrudnianiem osadzonych spowodowane podniesieniem wynagrodzenia osadzonych do płacy minimalnej, co wpłynęło na wzrost kosztów zatrudnienia”, „/.../ ograniczenie, a następnie zaprzestanie zatrudniania więźniów przez PIGB „Bielik”, a następnie PIGB „Pomerania” oraz „/.../ zmieniająca się struktura osadzonych – w największym stopniu zatrudniani są więźniowie z grupą R-3, tj. skazani zakwalifikowani do odbywania kary w systemie zakładu otwartego - pracują praktycznie wszyscy, chyba że nie pozwala na zatrudnienie stan zdrowia. Znacznie mniej osadzonych pracuje z grupy R-2 – są to*

¹¹ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, przyjęta uchwałą Nr 104 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r. – M.P. z 2013 r., poz. 640

np. osadzeni, którzy posiadają negatywną prognozę kryminologiczno-społeczną co do pracy na zewnątrz ZK, osadzeni przed terapią od uzależnień. Niektórzy z nich nie mogą być zatrudnieni w systemie bez konwoju, poza terenem ZK. Zwiększenie liczebności tej grupy (przeniesienia z innych zakładów) wpływa na zmniejszenie możliwości zatrudniania więźniów.” (dowód: akta kontroli str. 6, 158-159)

Na wysoką skuteczność zatrudniania skazanych wpływ miały także działania ZK związane z pozyskiwaniem kontrahentów. Informacje o możliwości zatrudnienia osadzonych były opublikowane na stronie internetowej ZK, z przedstawieniem korzyści, jakie mogą odnieść podmioty zatrudniające osadzonych (zarówno odpłatnie, jak i nieodpłatnie). Z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora wynika, że w celu znalezienia miejsc pracy dla skazanych ZK organizuje kursy i szkolenia w takich kierunkach, na jakie istnieje zapotrzebowanie rynku. Zastępca Dyrektora wyjaśnił, że: „Kontrahentów pozyskujemy głównie poprzez wykorzystanie kontaktów osobistych z pracodawcami, którzy wcześniej już zatrudniali osadzonych. Codziennie ZK udziela też informacji osobom, które są zainteresowane zatrudnieniem osadzonych i dzwonią do Zakładu. Osobom zainteresowanym przesyłamy drogą mailową wzory umów i innych dokumentów związanych z zatrudnieniem osadzonych. Poza tym na oficjalnych spotkaniach, w których uczestniczy Kierownictwo Zakładu, np. podczas spotkań opłatkowych, świąt szkół, jubileuszy, informujemy o możliwościach zatrudnienia więźniów. Efektem jest np. podpisanie umów z kilkoma parafiami katolickimi i prawosławnymi i duże zainteresowanie szkół i przedszkoli pracą osadzonych.

(dowód: akta kontroli str. 158-159, 171-172)

W 2016 roku Zakład był współorganizatorem konferencji naukowo-eksperckiej „Procesy resocjalizacji w świetle potrzeb bezpieczeństwa powszechnego”, która odbyła się 13 maja 2016 roku w Wyższej Szkole Administracji Publicznej w Białymstoku. W ramach jednego z paneli dyskutowano o zatrudnieniu skazanych jako formie wsparcia społeczności lokalnej. Z wyjaśnień Zastępcy Dyrektora wynika, że na konferencję zostały zaproszone też podmioty zatrudniające osadzonych.

(dowód: akta kontroli str. 158-159, 173-176)

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹², wnosi o:

1. Wykazywanie w poszczególnych pozycjach sprawozdania MS ZK-2 stanu zatrudnienia osadzonych zgodnego ze stanem faktycznym,
2. Dokumentowanie zgód osadzonych na zatrudnienie nieodpłatne w wymiarze przekraczającym 90 godzin,
3. Wyegzekwowanie zamieszczania na kartach pracy więźniów zatrudnionych nieodpłatnie wszystkich wymaganych danych i podpisów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

¹² Dz. U. z 2015 r. poz. 1096

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 8 lipca 2016 r.

Kontroler
Tomasz Suchowierski
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Agata Ciupa

.....
podpis